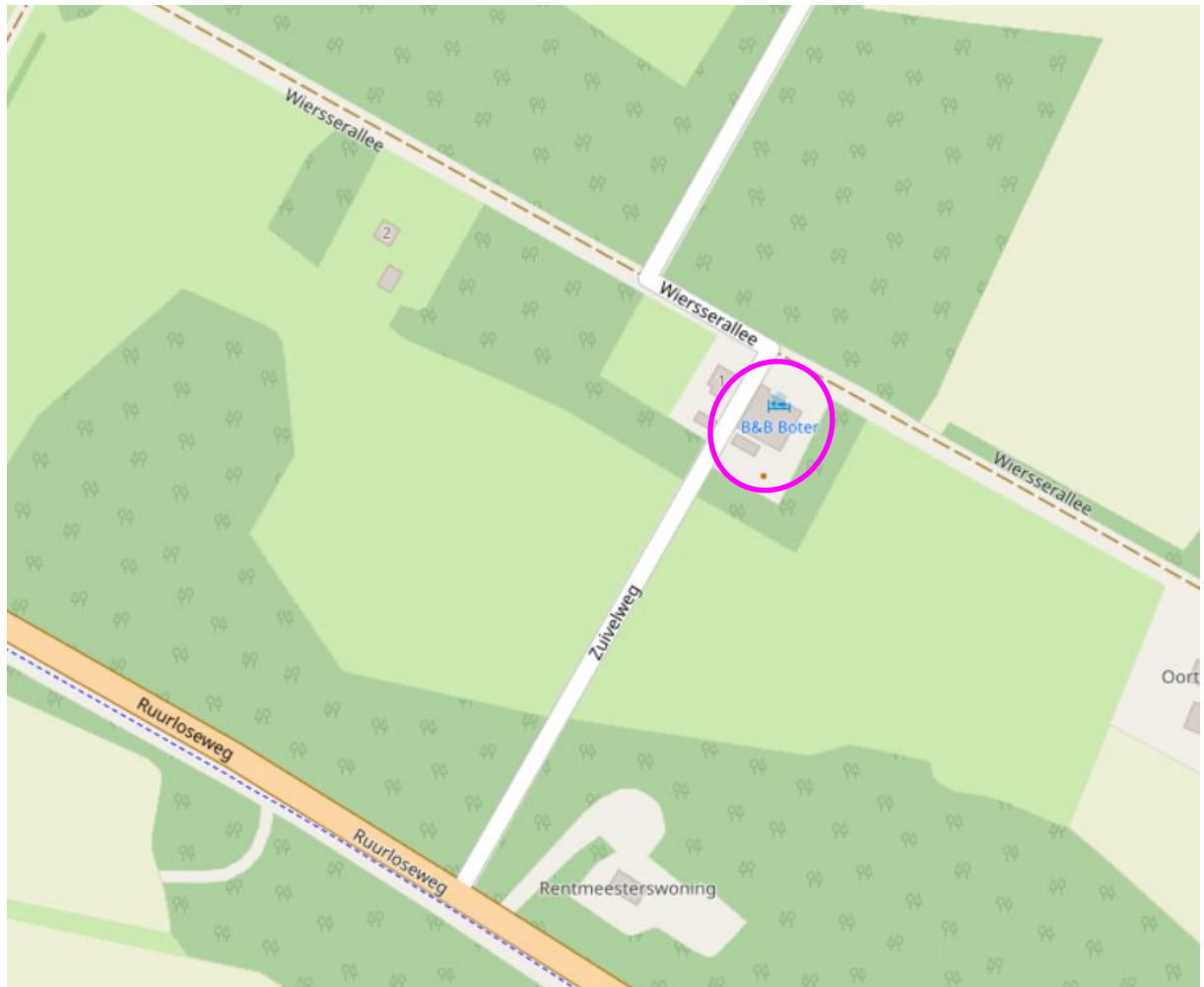

Versterkingsopgave GO zone transformatie Zuivelweg 2 Vorden

Versterkingsopgave GO zone transformatie Zuivelweg 2 Vorden

DE WIERSSSE

Opdrachtgever: Landgoed de Wiersse
Wiersserallee 9
7251 LH Vorden

Datum: 30 oktober 2023

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E info@foreestgroenconsult.nl
W www.foreestgroenconsult.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Kernkwaliteiten	5
2.1	Kernkwaliteiten natuur en landschap	5
2.2	Aanwezige categorie natuur- of landschapselement	5
2.2.1	Beheerplan	5
2.2.2	Huidige situatie intern (voormalig zuivelfabriek en stalgebouw)	6
2.2.3	Actuele situatie extern (erfinrichting)	7
2.2.4	Gevolgen GO	8
3	GNN	10
4	Berekening effecten	11
4.1	Verliesfactor	11
4.2	Impactfactor	11
4.3	Toeslagfactoren	12
4.3.1	Nieuwe functie	12
4.3.2	Open landschap	12
4.3.3	Aardkundige waarden	13
4.3.4	EVZ	14
4.4	Impactpunten (incl. toeslagenfactoren)	14
5	Versterking	15
5.1	Ligging	15
5.2	Bodem en grondwater	17
5.3	Sortiment	17
5.4	Wijze van planten	18
5.5	Bescherming	18
5.6	Beheer	18
5.7	Monitoring	19
Bijlage 1	Kernkwaliteiten	20
Bijlage 2	berekening compensatie GO	22
Bijlage 3	Monumenten ID	25

1 Inleiding

Sinds de achtste actualisatie van de Omgevingsverordening gelden compensatieregels voor de versterking van de kernkwaliteiten bij activiteiten in de groene ontwikkelzone (GO).

Aan omgevingsplannen wordt de voorwaarde opgelegd dat nieuwe activiteiten of ontwikkelingen zijn toegelaten, mits uit onderzoek blijkt dat: de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat.

Met andere woorden: als er geen negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het natuurnetwerk zijn óf als deze negatieve gevolgen volledig gecompenseerd kunnen worden, dan een ruimtelijke initiatief doorgang vinden.

Gedeputeerde staten hebben de “Regels versterking Groene ontwikkelingszone” vastgesteld, waarvan een rekenmethodiek deel uitmaakt.

In dit bestand wordt de compensatie voor de Zuivelweg 2 inzichtelijk gemaakt. Een samenvatting van de berekening is als los bestand als bijlage bij dit document toegevoegd.

De plannen voorzien ook in een aanpassing van het bestemmingsplan zodat de bestemming van de gronden in lijn komt te liggen met de GNN. Dit heeft echter geen gevolgen voor grootte en samenhang van de GNN. Compensatie of herbestemming is niet van toepassing. In dit document wordt dit voor de volledigheid wel beschreven.

De rapportage is uitgevoerd door ir. M.W.P. Ariëns ecoloog werkzaam bij Foreest Groen Consult BV.

2 Kernkwaliteiten

De kernkwaliteiten die binnen het gebied deelgebied 29: 'Landgoederen Ruurlo - Vorden' zijn vastgelegd bestaan uit 11 onderdelen. Deze onderdelen zijn hieronder weergegeven.

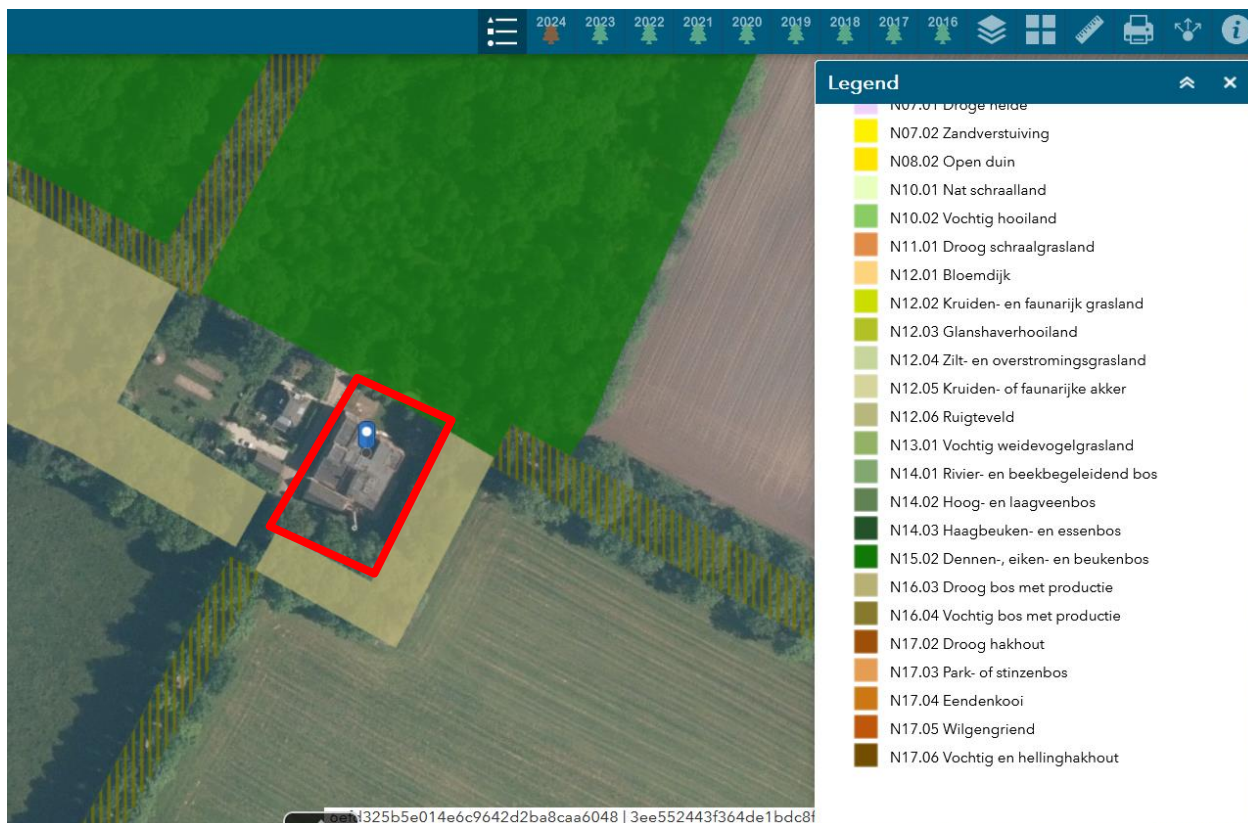
2.1 Kernkwaliteiten natuur en landschap

1. Hoofdzakelijk vervlochten landgoederenlandschap met de Vorden, Kiefskamp, Wildenborch, Wientjesvoort, De Wiersse, 't Medler, Onstein, Ruurlo en 't Zelle; oorspronkelijk grotendeels kampen- en heideontginningslandschap
2. Onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap
3. Het natte middengebied van de Achterhoek met de Baakse Beek, de Veengoot, de verbinding daartussen (Van Heeckerenbeek) en de Lindense Laak
4. Parel Kiefskamp/Vorden met rijkere loofbossen met o.a. zevenster
5. Parel Wildenborch met Eiken-haagbeukenbos met rijke ondergroei
6. Parel 't Medler/De Wiersse: oud bos met vroegere loop van de Baakse Beek, overgangen van nat naar droger bos
7. Leefgebied steenuil
8. Relatief uitgestrekte bossen, veel natte bossen
9. Op de landgoederen ook bloemrijke graslanden, schraallanden en restanten heidevelden
10. Ecologische verbindingen Ruurlo - Groote Veld, Beekvliet - Zwarte Veen en Baakse Beek - Lindense Laak
11. De landschapselementen en de Rijksmonumentale tuinen en gebouwen van landgoed de Wiersse

2.2 Aanwezige categorie natuur- of landschapselement

2.2.1 Beheerplan

Het natuurbeheerplan 2023 geeft voor het plangebied geen beheertypen aan. Wel liggen er vlak naast twee beheertypen in de GNN: N15.02 dennen-, eiken- en beukenbos en N16.03 droog bos met productie.

Afbeelding 1: beheer categorieën conform het natuurbeheerplan 2023 met onderliggende luchtfoto 2022. Rood kader is het plangebied.

2.2.2 Huidige situatie intern (voormalig zuivelfabriek en stalgebouw)

Intern is de situatie nu als volgt:

- De voorste helft van de fabriek (aan de zijde van de Wiersserallee) is nog in kale fabrieksstaat, geel op de plattegrond.
- In de achterste helft is in de jaren '90 al een dienstwoning gecreëerd, met twee slaapkamers, een badkamer en een extra toilet. Dit is het roze deel op de plattegrond, met een eerste verdieping erboven. Dit deel is in goed bewoonbare staat.
- Het donkerrode deel is door de vorige eigenaar verbouwd tot woning, met drie slaapkamers en twee badkamers. Dit deel is in goed bewoonbare staat.
- Het groene deel is het vrijstaande stalgebouw. Dit is door de vorige eigenaar verbouwd tot studio-appartement, met slaapkamer op de mezzanine en keukentje en badkamer. Dit deel is in goed bewoonbare staat.
- De oppervlakte van de bebouwing blijft ongewijzigd.

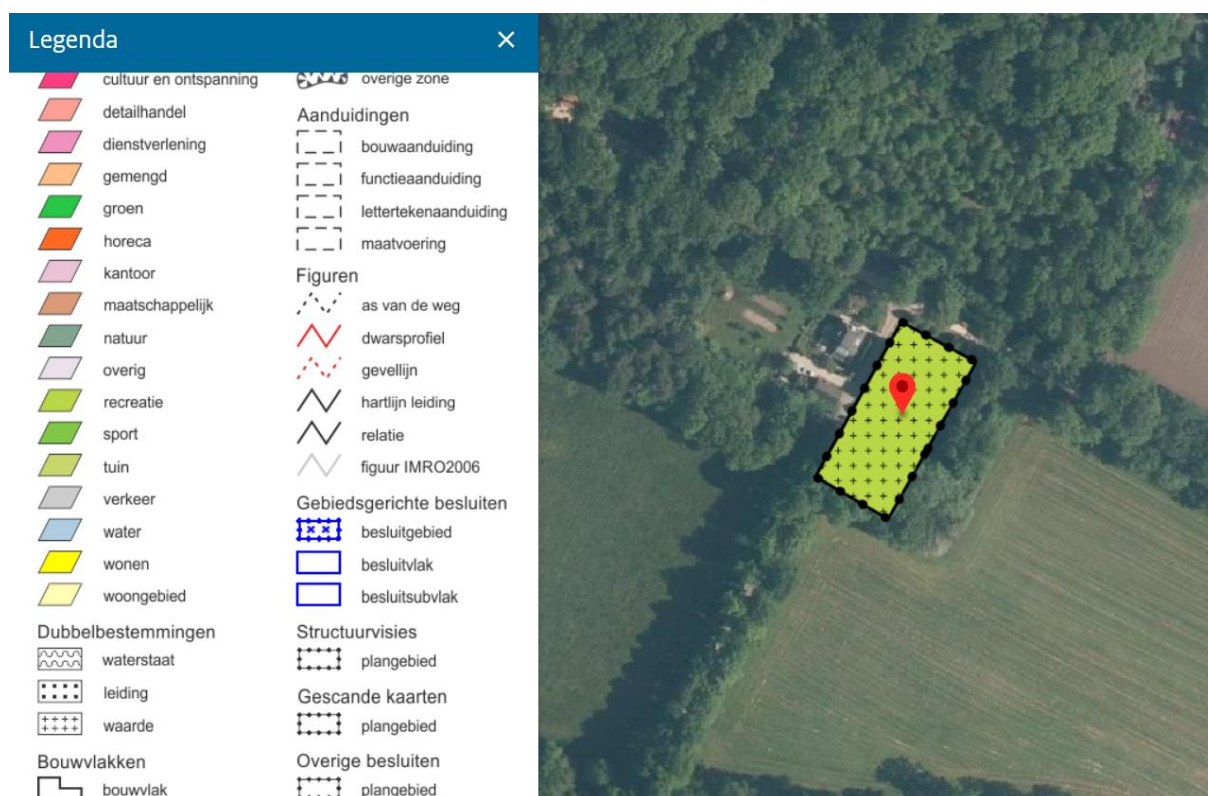
Afbeelding 3: actuele situatie extern op het plangebied. Van links naar rechts, van boven naar beneden: de zuivelfabriek, het stalgebouw, de schoorsteen en de parkeerplaats.

2.2.4 Gevolgen GO

Met de aanleg van extra parkeergelegenheden en de bouw van een kapschuur gaan geen natuur- of landschapselementen verloren die bijdragen aan de kernkwaliteiten. 'De landschapselementen en de Rijksmonumentale tuinen en gebouwen van landgoed de Wiersse. Dit omdat het kadastrale perceel "Vorden E 954" geen deel uit maakt van de door de rijksdienst aangewezen grondpercelen (Monumentnummer*: 509706).

Van negatieve gevolgen voor de samenhang van de GO is hier geen sprake, want de locatie bevindt zich op een klein deel van de GO omringd door GNN gebied en de locatie is op dit moment al bebouwd en of in gebruik als tuin/buitenruimte.

Van negatieve gevolgen voor de oppervlakte in de GO is hier tenslotte wel sprake. Dit komt doordat er met de nieuwe plannen een bestemmingswijzing nodig is van recreatie naar wonen, voor heel het plangebied.

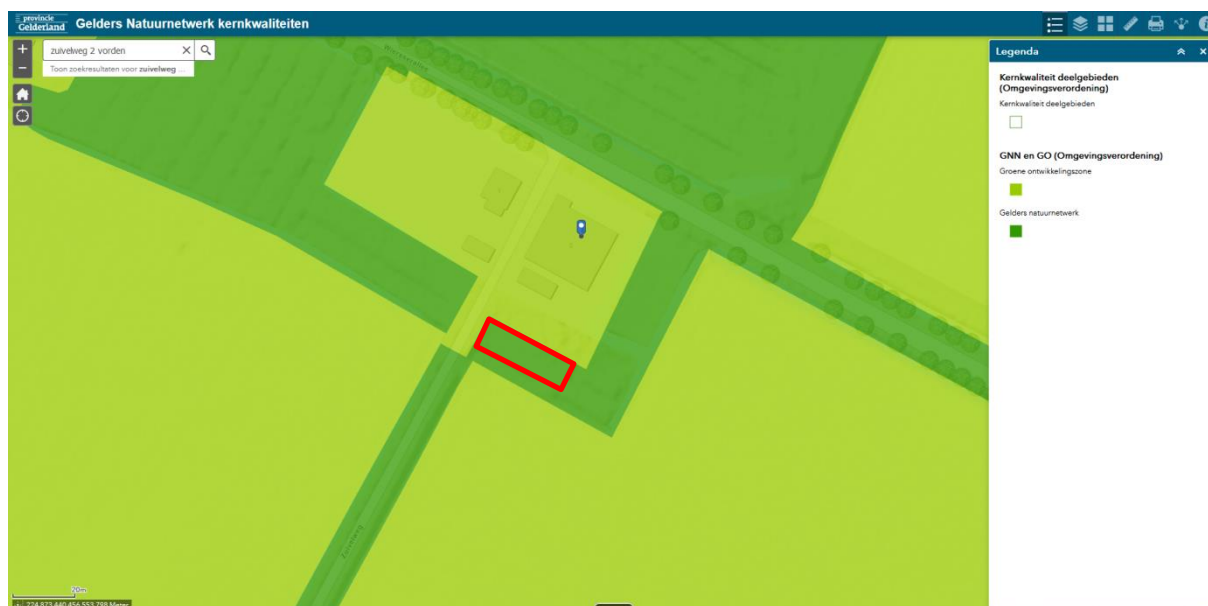

Afbeelding 4: het huidige bestemmingsplan van het plangebied. Het bestemmingsplan recreatie is aangegeven met een groen vlak. (bron: <https://www.ruimtelijkeplannen.nl>).

3 GNN

Een klein deel van het plangebied is aangewezen als GNN gebied. Dit is de bosstrook die ten zuiden van het plangebied loopt.

De huidige bestemming van het plangebied is voor het overgrote deel enkel bestemming recreatie. Een deel van deze bestemming ligt echter in de GNN.

Afbeelding 5: deel van de bestemming verblijfsrecreatie dat in de GNN ligt is rood omlijnd.

Bij de voorgenomen wijziging wordt de bestemming “Verblijfsrecreatie” voor dit deel van de GNN gewijzigd in bestemming “Bos”. Hiermee wordt het bestemmingsplan in lijn gebracht met de ligging van de GNN. De plannen hebben hierdoor geen invloed op de GNN.

Door de bestemming te wijzigen in bestemming “Bos” wordt de GNN echter wel juridisch versterkt, hetgeen een positieve bijdrage levert ten aanzien van de ontwikkeldoelen van de GNN.

4 Berekening effecten

4.1 Verliesfactor

De verliesfactor is bepaald met het web formulier van de provincie Gelderland op 20 oktober 2023

Verliesfactor 1

Er treedt geen verlies van kernkwaliteiten op

4.2 Impactfactor

De categorie voor het intern wijzigen van het bestemmingsplan van recreatie naar woningen betreft 'woningen'.

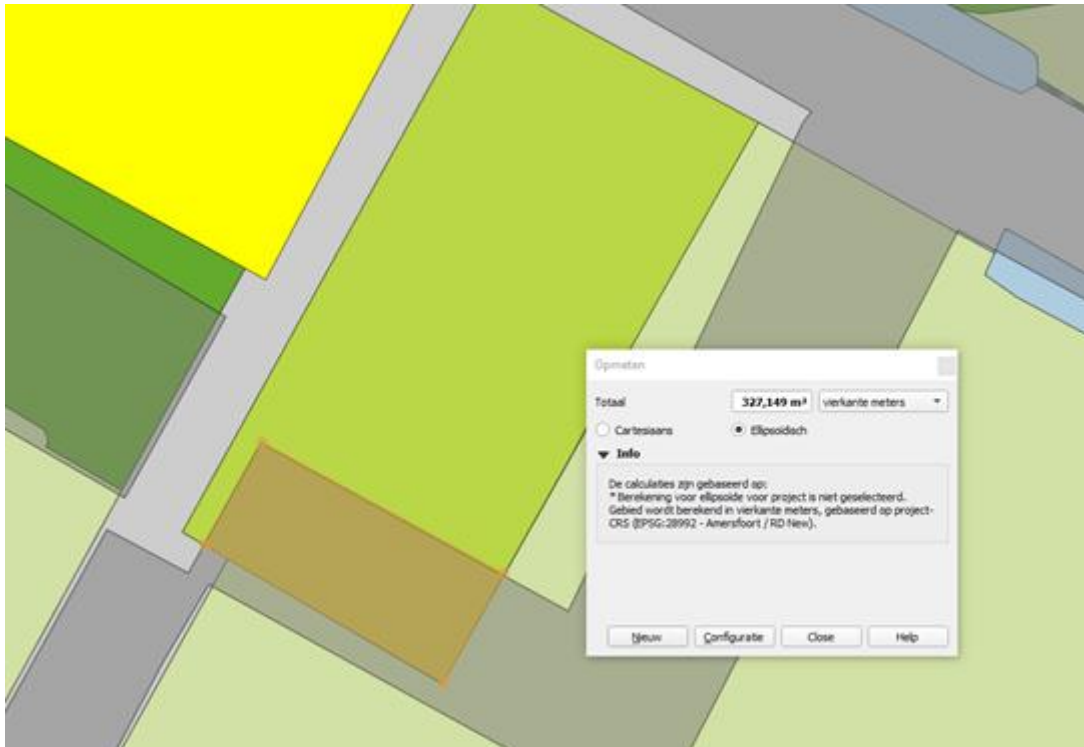
Voor de impactfactor is de oppervlakte (ha) het plangebied van belang.

Het huidige bestemmingsplan geeft voor de bestaande bestemming wonen / recreatie een oppervlakte van 1902 m2 weer. Dit is aangegeven op afbeelding 6

Afbeelding 6: Bestemming wonen/recreatie.

In het nieuwe plan wordt het deel dat in de GNN ligt bestemd als bos waardoor de juridische status wordt vergroot. Dit deel is 327 m² groot. Dit is aangegeven op afbeelding 7.

Afbeelding 7: Toekomstige bestemming Bos, huidige GNN

Dit betekent dat de impactfactor wordt bepaald op een oppervlakte van 1902m² min 327m² maakt 1.575 m².

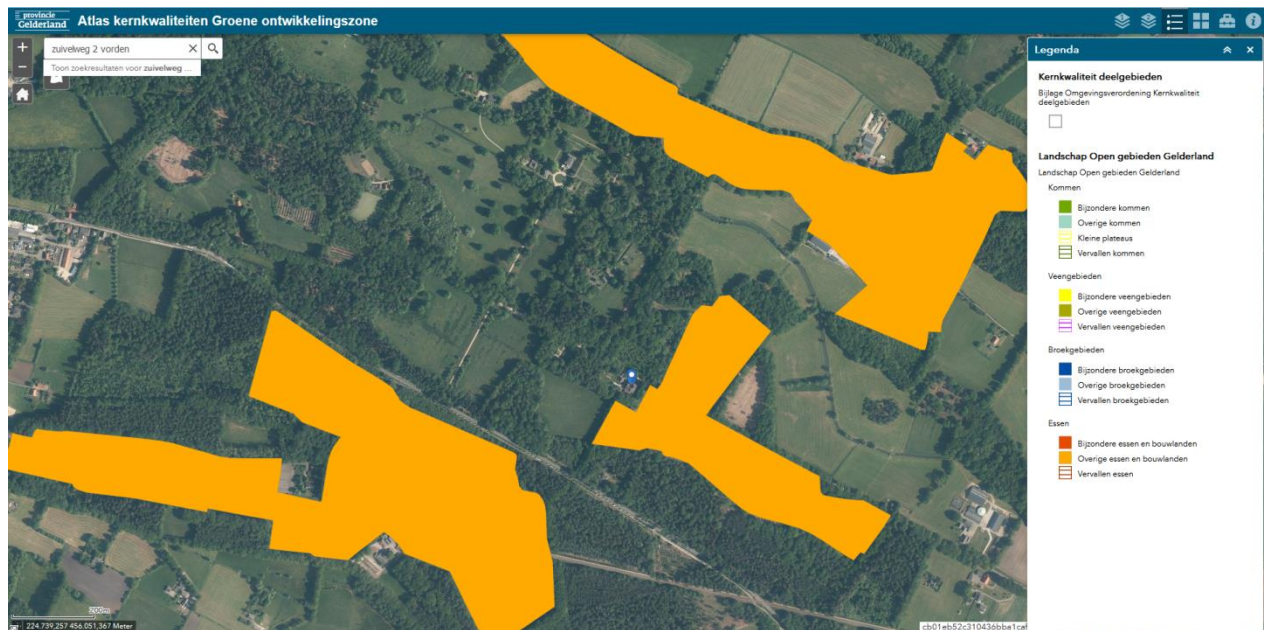
4.3 Toeslagfactoren

4.3.1 Nieuwe functie

Voor het hele plangebied vindt een wijziging van het bestemmingsplan plaats naar wonen. Dezelfde functie vindt niet al op kleinere schaal plaats en de planlocatie grenst ook niet direct aan een perceel met de bestemming wonen. Daarom is deze toeslag is hier van toepassing.

4.3.2 Open landschap

Heel het plangebied ligt niet in een deelgebied dat is aangemerkt als waardevol open landschap. Deze toeslag is niet van toepassing.

Afbeelding 8: ligging van het plangebied ten opzichte van open landschap deelgebieden. Het plangebied is met een blauwe marker aangegeven. (bron: <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>)

4.3.3 Aardkundige waarden

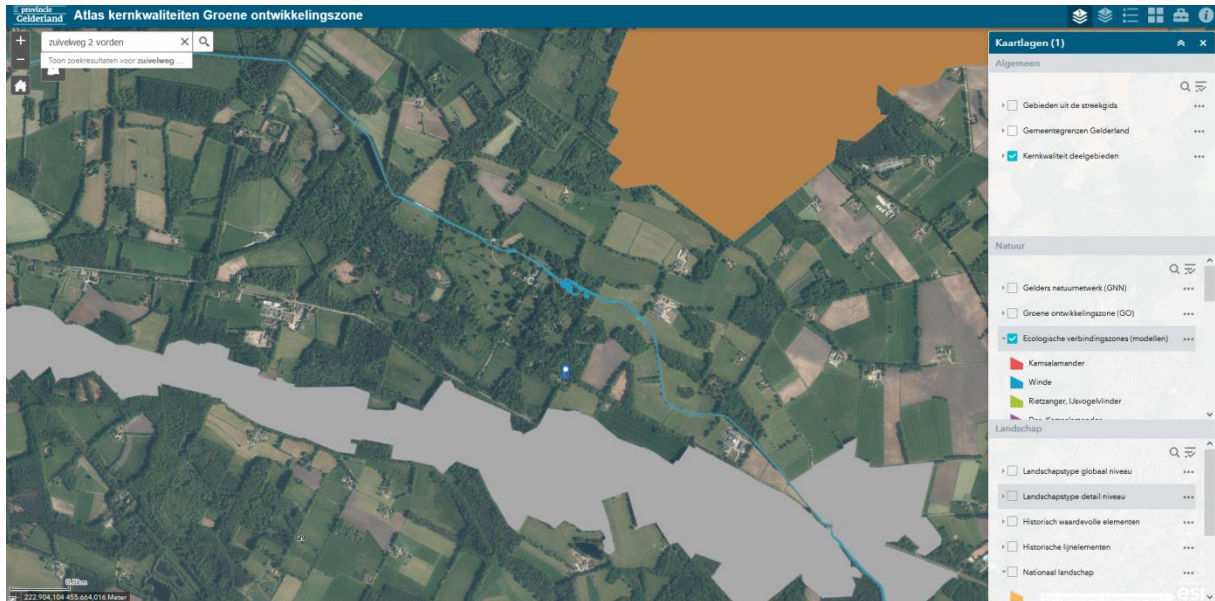
Het hele plangebied ligt niet in een deelgebied dat is aangemerkt als een gebied met aardkundige waardevolle waarden. Deze toeslag is niet van toepassing.

Afbeelding 9: ligging van het plangebied ten opzichte van aardkundig waardevolle gebieden. Het plangebied is met een blauwe marker aangegeven. (bron: <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>)

4.3.4 EVZ

Het gebied ligt niet in een ecologische verbindingszone. Deze toeslag is niet van toepassing.

Afbeelding 10: ligging van het plangebied ten opzichte van de EVZ. Het plangebied is met een blauwe marker aangegeven. (bron: <https://gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>)

4.4 Impactpunten (incl. toeslagenfactoren)

De impactpunten worden bepaald door de vier te realiseren wooneenheden op een 1.575 m2 groot perceel. Dit resulteert in **143 impactpunten**.

5 Versterking

Het rekenschema geeft voor de ontwikkeling op deze locatie een versterkingsopgave van 131 punten. In het landschapsplan moeten de versterkingspunten minimaal gelijk zijn aan de versterkingsopgave.

Gekozen is om deze versterking te realiseren met de aanleg van een houtwal. De oppervlakte van de houtwal bedraagt 630 m². Dit resulteert in 189 versterkingspunten.

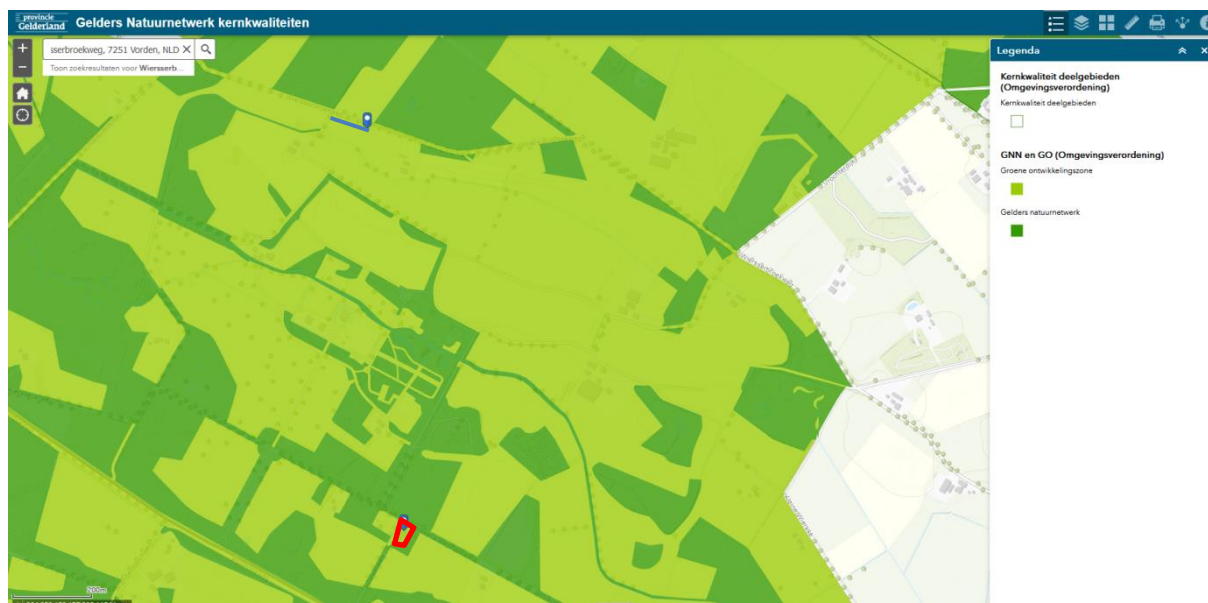
5.1 Ligging

Het plangebied maakt deel uit van Landgoed de Wierse. Op de planlocatie zelf zijn de mogelijkheden voor compensatie beperkt. Binnen het 1.575 m² grote perceel zijn feitelijk geen mogelijkheden aanwezig anders dan het ophangen van een of twee kasten voor een steenuil of het plaatsen van een bijenhotel. Dit levert onvoldoende versterkingspunten op en wordt daarom niet gekozen als versterkingsmaatregel.

Wel vindt er op het perceel een juridische versterking plaats van de GNN, doordat een deel van de gronden dat nu als verblijfsrecreatie is bestemd na de wijziging verandert in de bestemming Bos, zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze rapportage.

De versterking van de GO vindt daarom plaats op een ander stuk grond binnen het landgoed.

Gekozen is voor de aanleg van een houtwal. De houtwal wordt aangelegd op een bestaand landbouwperceel (Kadastraal bekend: VDN02-E-981) aan de Wiersserbroekweg naast Wiersserbroekweg 12. Dit perceel maakt deel uit van de GO zone en ligt in het zelfde deelgebied: “29. Landgoederen Ruurlo – Vorden”.

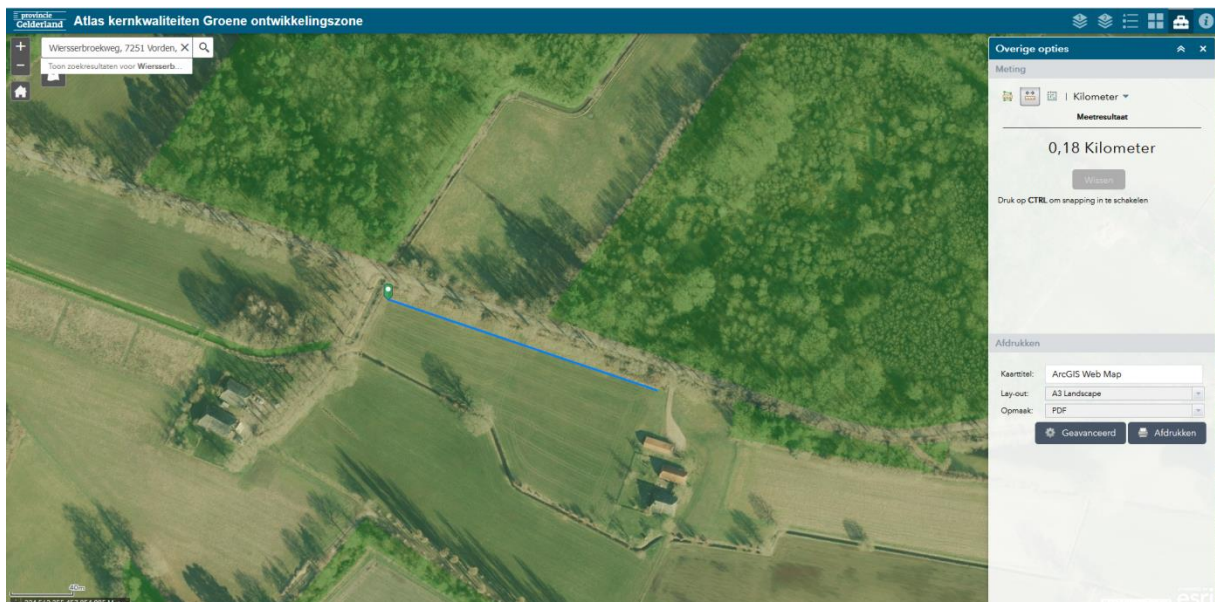
Afbeelding 11: ligging planlocatie (rode lijn en marker) en versterkingsgebied blauwe marker en lijn.

Afbeelding 12: actuele foto's van huidige gebruik op de locatie (foto's dhr. A. Jonkers)

De hier aanwezige 180 meter lange houtwal wordt versterkt door het aanplanten van een 3,5 meter brede strook aansluitend op de bestaande beplanting. Hierdoor ontstaat een meer robuuste zone aan de zuidzijde van de Wiersserbroekweg die het relatief drukke verkeer afschermt in de richting van het landgoed. Dit betekent dat gekozen wordt voor de ontwikkeling van een bosrand met een lage sluiting.

De boomvormers staan al in de enkele jaren geleden aangeplante soorten de bomen langs de Wiersserbroekweg. De nu aan te planten soorten zijn vooral soorten die de rand gesloten kunnen houden.

Afbeelding 13: ligging van de nieuwe houtwal

5.2 Bodem en grondwater

De grondwatertrap is GT VI dit betekend in de winter een stand tussen de 40 en 80 cm minus maaiveld en in de zomer wegzakkend tot dieper dan 120 cm minus het maaiveld.

De bodem bestaat uit een cHn21: Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand en mogelijk een klein deel pZg23: Beekeerdgronden; lemig fijn zand. Deze grondsoorten liggen in banen. De geomorfologische kaart geeft voor het grootste deel een dekzandrug aan met mogelijk een klein stukje beekdalbodem. De afwijking ligt in het meest westelijke deel van het aan te planten gebied. Voor de sortimentskeuze wordt uitgegaan van de laarpodzolgrond en bijbehorende dekzandrug.

5.3 Sortiment

De eigenaar heeft de wens voor de volgende soorten aangegeven:

- Salix cinerea;
- Salix repens;
- Salix caprea;
- Euonymus europaeus;
- Cornus mas;
- Prunus spinosa;
- Prunus avium;
- Rosa canina;

Tabel 1: sortiment.

Soort	Kwaliteit	Maat	Aantal	Plantverband	Groep of solitair
Salix cinerea	1+1	40/60	20	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Salix repens	1+1	40/60	20	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Salix caprea	1+1	40/60	20	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Euonymus europaeus	1+1	40/60	50	1,5 x 1,5	Solitair
Cornus mas	1+1	40/60	50	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Prunus spinosa	1+1	40/60	40	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Prunus avium	1+1	80/100	5	10 x 10	Solitair
Rosa canina	1+1	40/60	40	1,5 x 1,5	Groep 4- 5 stuks
Totaal			245		

5.4 Wijze van planten

Als eerste worden de zoete kersen geplant. De zoete kersen worden verspreid over de 500 meter aangeplant. Daarna worden de groepen met wilgen, kardinaalsmuts, gele kornoelje sleedoorn en hondsroos aangeplant. De zoete draagt de beplanting en gaat de kroonlaag vormen. Tussen de zoeteters worden de groepen met de overige soorten aangeplant. Door de soorten in groepen aan te planten wordt voorkomen dat een van de soorten de overhand krijgt en alle aan geplante soorten zich in de beplanting kunnen handhaven.

Geplant wordt in individuele plantgaten. Eventueel aanwezige storende bodemlagen worden bij het maken van de plantgaten doorgespit. De plantgaten zijn zo groot dat worteldeformatie wordt voorkomen.

Op de 3,5 meter brede strook worden twee rijen plantsoen aangebracht met een onderlinge afstand van 1,5 x 1,5 meter.

5.5 Bescherming

De beplanting is gevoelig voor vraat door konijn en ree. De Wierse heeft goede resultaten met het aanbrengen van verse schapenwol tussen de beplanting. De geur van deze wol verjaagt deze dieren. De wol wordt jaarlijks 2 keer vervangen tot het moment dat de beplanting voldoende groot is.

5.6 Beheer

De beplanting wordt twee keer per jaar uit gemaaid. Hierbij wordt een bosmaaier met een vast mes met stambeschermer gebruikt. Dit maaien is noodzakelijk om te voorkomen dat in de nog jonge beplanting tussen het gras te veel veldmuizen kunnen schuilen die de wortelhalzen van de beplanting afvreten. Indien toch schade optreedt dan kan inboet, na het tweede groeiseizoen, noodzakelijk blijken. Een uitval van ca. 10 % is acceptabel.

Twee keer per jaar worden exoten en ongunstige planten (hop etc.) verwijderd.

Na 5 jaar wordt gecontroleerd of een van de soorten niet de overhand krijgt en eventueel moet worden verwijderd. Omdat het hier om een groepenaanplant gaat zal dit niet snel het geval zijn. Moeten planten worden verwijderd dan wordt de gehele plant verwijderd. De planten worden niet 'verjongd' zoals in veel landschappelijke beplantingen gebruikelijk is. De hier aangeplante soorten dienen vrij uit te groeien.

In principe kan deze beplanting zich vervolgens zelf, zonder ingrijpen, in stand houden.

5.7 Monitoring

Op landgoed de Wierse vinden door de VALA en in het kader van de SNL regelmatige inspecties plaats. Deze 630 m² grote houtwal wordt in deze reguliere inspecties meegenomen. Als uit de inspectie blijkt dat de wal niet aanslaat dan worden passende maatregelen genomen zodat de doelen van deze wal, het ontwikkelen van een attractieve houtwal, alsnog worden behaald.

Bijlage 1 Kernkwaliteiten

29. Landgoederen Ruurlo - Vorden

KERNKWALITEITEN

natuur en landschap

- Hoofdzakelijk vervlochten landgoederenlandschap met de Vorden, Kiefskamp, Wildenborch, Wientjesvoort, De Wiersse, 't Medler, Onstein, Ruurlo en 't Zelle; oorspronkelijk grotendeels kampen- en heideontginningslandschap
- Onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap
- Het natte middengebied van de Achterhoek met de Baakse Beek, de Veengoot, de verbinding daartussen (Van Heeckerenbeek) en de Lindense Laak
- Parel Kiefskamp/Vorden met rijkere loofbossen met o.a. zevenster
- Parel Wildenborch met Eiken-haagbeukenbos met rijke ondergroei
- Parel 't Medler/De Wiersse: oud bos met vroegere loop van de Baakse Beek, overgangen van nat naar droger bos
- Leefgebied steenuil
- Relatief uitgestrekte bossen, veel natte bossen
- Op de landgoederen ook bloemrijke graslanden, schraallanden en restanten heidevelden
- Ecologische verbindingen Ruurlo - Groote Veld, Beekvliet - Zwarte Veen en Baakse Beek - Lindense Laak
- De landschapselementen en de Rijksmonumentale tuinen en gebouwen van landgoed de Wiersse

aardkundige waarden

- ✓ Zwarte Veen en omgeving (dekzandruggen)

waardevol open gebied of verkaveling

✗

parel

- ✓ Kiefskamp, Wildenborch en 't Medler/De Wiersse

natte landnatuur

✓

ONTWIKKELINGSDOELEN

natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- Ontwikkelen van soortenrijkere bossen met meer natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen heide en schraallanden
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor reptielen, amfibieën en soorten van heide en schraallanden

natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- Ontwikkelen evz Baakse Beek - Lindense Laak, Ruurlo - Groote Veld, Beekvliet - Zwarte Veen
- Ontwikkelen heide en schraallanden
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor reptielen, amfibieën en soorten van heide en schraallanden
- Beperken barrièrewerking N316 en N319

ecologische verbindingen met evz-model

- Ruurlo - Groote Veld: hagedis
- Beekvliet - Zwarte Veen: verbinding schraallanden Stelkampsveld - Baakse Beek
- Kamsalamander
- Vuurvlinder

Bijlage 2 berekening compensatie GO

Verliesfactor**Verliesfactor 1**

Categorie	Er treedt geen verlies van kernkwaliteiten op

Totalen

Totale oppervlakte (ha)	0,0000
Verliespunten	0

Impactfactor**Impactfactor 1**

Categorie	Woningen
Basispunten per wooneenheid	20
Aantal eenheden	4
Basispunten per woonbestemming ha.	400
Aantal eenheden	0,1575

Toeslagfactoren

Is er sprake van een nieuwe functie op deze locatie?	Nee
Is er sprake van open landschap?	Nee
Voor zover het gebied BUITEN open landschap ligt; Is er sprake van aardkundige waarden?	Nee
Is er sprake van een Ecologische verbindingszone (EVZ)?	Nee

Impactpunten

Basis	143
Incl. toeslagen	143

Totalen

Totale oppervlakte (ha), excl. windturbines	0,1575
Impactpunten	143

Versterkingsmaatregelen

Versterkingsmaatregel 1

Categorie	Houtwal, houtsingel, elzensingel
Basispunten per eenheid	3000
Oppervlakte	0,063

Kortings- en toeslagfactor

Is er sprake van een tijdelijke maatregel?	Nee
Draagt de maatregel bij aan een EVZ?	Nee

Versterkingspunten

Basis	189
Incl. kortings- en toeslagfactor	189

Totalen

Totale oppervlakte (ha) excl. speciale elementen	0,0630
Versterkingspunten	189

Balans versterkingsopgave en versterkingsmaatregelen

Verliesfactor

Totaal verliespunten	0,00

Totale oppervlakte

Hectare	0,00
m ²	0

Impactfactor

Totaal impactpunten	143,00

Totale oppervlakte excl. windturbines

Hectare	0,16
m ²	1600

Versterkingsopgave

Totaal punten	143

Versterkingsmaatregelen

Totaal versterkingspunten	189,00

Totale oppervlakte excl. speciale elementen

Hectare	0,06
m ²	600

Balans

Balans = versterkingsmaatregelen - versterkingsopgave =	46

Bijlage 3 Monumenten ID

Monumentnummer*: 509706

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 mei 1999
Kadaster deel/nr 82875/186

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Vorden	Bronckhorst	Gelderland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Vorden	E			895
Vorden	E			896
Vorden	E			897
Vorden	E			898
Vorden	E			899
Vorden	E			289
Vorden	E			615
Vorden	E			900
Vorden	E			901
Vorden	E			902
Vorden	E			903
Vorden	E			904
Vorden	E			905
Vorden	E			270
Vorden	E			24
Vorden	E			316
Vorden	E			266
Vorden	E			589
Vorden	E			735
Vorden	E			44

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	E			801
Vorden	E			906
Vorden	E			796
Vorden	E			749
Vorden	E			798
Vorden	E			692
Vorden	E			616
Vorden	E			293
Vorden	E			868
Vorden	E			802
Vorden	E			250
Vorden	E			970
Vorden	E			43
Vorden	E			793
Vorden	E			944
Vorden	E			90
Vorden	E			88
Vorden	E			953
Vorden	E			748
Vorden	E			736
Vorden	E			241
Vorden	E			269
Vorden	E			870
Vorden	E			754
Vorden	E			238
Vorden	E			753
Vorden	E			799
Vorden	E			268
Vorden	E			781
Vorden	E			791
Vorden	E			254
Vorden	E			295
Vorden	E			942
Vorden	E			750

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vorden	E			294
Vorden	E			89
Vorden	E			943
Vorden	E			794
Vorden	E			618
Vorden	E			797
Vorden	E			249
Vorden	E			690
Vorden	E			253
Vorden	E			617
Vorden	E			242
Vorden	E			487
Vorden	E			803
Vorden	E			800
Vorden	E			792
Vorden	E			265
Vorden	E			867
Vorden	E			816
Vorden	E			45
Vorden	E			815
Vorden	E			292
Vorden	E			252
Vorden	E			235
Vorden	E			878
Vorden	E			751
Vorden	E			240
Vorden	E			871

*Omschrijving***

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG dateert in oorsprong uit de 18de eeuw. In de huidige tuin- en parkaanleg is deze 18de-eeuwse structuur nog altijd herkenbaar. Oorspronkelijk was huis De Wiersse met vierkante binnen- en buitengrachten omringd en was het ten noorden van de Baakse Beek gelegen. Vermoedelijk werd omstreeks 1651 de beek ten noorden van het huis verlegd, ten behoeve van een -niet meer bestaande- watermolen. In de eerste helft van de 18de eeuw werd in de noord-zuid gelegen as van het huis een oprijlaan aangelegd. Enkele andere -nog bestaande- lanen (evenwijdig, loodrecht en diagonaal gelegen op deze laan) dateren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ook uit deze tijd. Ten oosten van het huis lag een formele, regelmatig aangelegde tuin. Twee nog bestaande tuinbeelden ('Zomer' en 'Herfst') zijn onderdeel van deze tuin geweest. In de periode 1795-1833, ten tijde van Ludolph van Heeckeren, werd de formele aanleg in een meer landschappelijke aanleg omgevormd. De karpervijvers werden vergraven en voorzien van onregelmatige oevers en op de zgn. "gronden van vermaak" werden slingerende paden aangelegd, tevens werden heuveltjes opgeworpen en schiereilanden gecreëerd. Dit gebied is nog herkenbaar en wordt de "wilde tuin" genoemd. In 1841-44 veranderde de oprijlaan van vorm. De lange rechte bomenrijen werden vervangen door drie onregelmatige groepen van -nog bestaande- eiken, beuken en Amerikaanse eiken en de laan werd van een bocht voorzien. In de tweede helft van de 19de eeuw raakten huis en tuinen in verval. Vermoedelijk was al voor deze tijd de tuin ten oosten van het huis in een moes- en bloementuin gewijzigd. Omstreeks 1870 werden door L.P. Zocher en C.E.A. Petzold ingrijpende plannen voor wijziging van huis en tuin gemaakt, die echter niet zijn uitgevoerd. In 1907 werd de sinds 1844 wat slingerende oprijlaan weer recht getrokken en verlengd, volgens de vermoedelijke 18de-eeuwse lijn. In 1912 ontwerpt de dochter van Victor de Stuers, Alice, de thans nog bestaande parterre met buxus en rozen ("rozenparterre" of "rozentuin") ten oosten van het huis, die wat later op aandringen van De Stuers door Alice werd gespiegeld. De eveneens in deze tijd aangelegde verdiepte tuin ("lage tuin") wordt omgeven door plantenborders. Het ontwerp voor deze tuin is beïnvloed door de toen heersende Italiaans-Engelse stijl. Vanaf 1918 bezoekt W.E. Gatacre (later echtgenoot van Alice de Stuers) regelmatig De Wiersse en zal de buitenplaats binnen het bestaande karakter de nog bestaande structuur geven. Gatacre verrijkt de aanleg met romantische (ver)gezichten en geeft het geheel een onderliggende structuur: zo worden de binnen de aanleg gelegen boerderijen 'De Berenpas' en 'De Nijhof' binnen de aanleg opgenomen en door ingenieuze beplanting grotendeels buiten het zicht gehouden. Tevens worden veel rododendrons, om in de verschillende delen van de tuin verrassingseffecten te creëren, alsmede veel inlandse en enkele exotische boomsoorten geplant. In de zichtas naar het westen is gebruik gemaakt van suggestieve beplanting. Door de coulissewerking lijkt hier een breed en groots open park te zijn aangelegd, terwijl de beschikbare ruimte in werkelijkheid slechts beperkt is. De verdiepte tuin achter het huis, is van 1921 tot 1928 als parterre in gebruik geweest. De contouren zijn, evenals de natuurstenen trapjes uit 1921, nog aanwezig. De naar het noorden gerichte zichtas is eveneens met behulp van een serie van coulissen aangelegd. De zgn. "tennistuin" heeft een besloten karakter en ligt naast de voormalige tennisbaan, alwaar de charmille zich overheen slingert. In het zuid-oosten van de aanleg ligt de moestuin die omstreeks 1914 op deze plaats is aangelegd. De tuin- en parkaanleg kent diverse bestratingsvormen: klinkerpaden- en wegen, onverharde paden, granieten keiwegen, grintwegen en tegelpaden wisselen elkaar af en zijn op enkele plaatsen voorzien van eenvoudige karrenbruggen naar ontwerp van W.E. Gatacre uit 1920. De tuin- en parkaanleg is tevens voorzien van diverse voorzieningen die met de regeling van de waterhuishouding bestaande uit sloten, grachten en vijvers, te maken hebben: zo zijn ondermeer diverse in- en uitlaten, waarvan enkele zijn voorzien van schuiven, beschoeiingen en duikers aanwezig. Om de weiden staan eenvoudige afrasteringen en houten hekken die door W.E. Gatacre naar Engels model omstreeks 1920 zijn ontworpen. Binnen de aanleg is, naast alle als complexonderdelen opgenomen tuinsieraden, van belang: de uit vermoedelijk 18de-eeuwse natuurstenen fragmenten samengestelde 'fontein' die in 1998 in onderdelen in de tuin werd opgegraven. Het tableau van hout in de vorm van een 'ruiter te paard' is omstreeks 1985 gemaakt en gebaseerd op een tekening van Cornelis Troost en de schommel en de wip (naar voorbeeld van Gijsbert van Laar) die uit dezelfde tijd dateren, vallen wegens te geringe ouderdom buiten de bescherming van rijkswege.

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de historische buitenplaats De Wiersse van algemeen belang:

- als zeldzaam en representatief voorbeeld van een in oorsprong 18de-eeuwse aanleg in formele stijl die met name in het eerste kwart van de 20ste eeuw zijn huidige structuur en karakter verkreeg in een Italiaans-Engelse stijl;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur;
- vanwege de, deels ook in detail, gaaf bewaarde 18de-eeuwse structuur;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument